

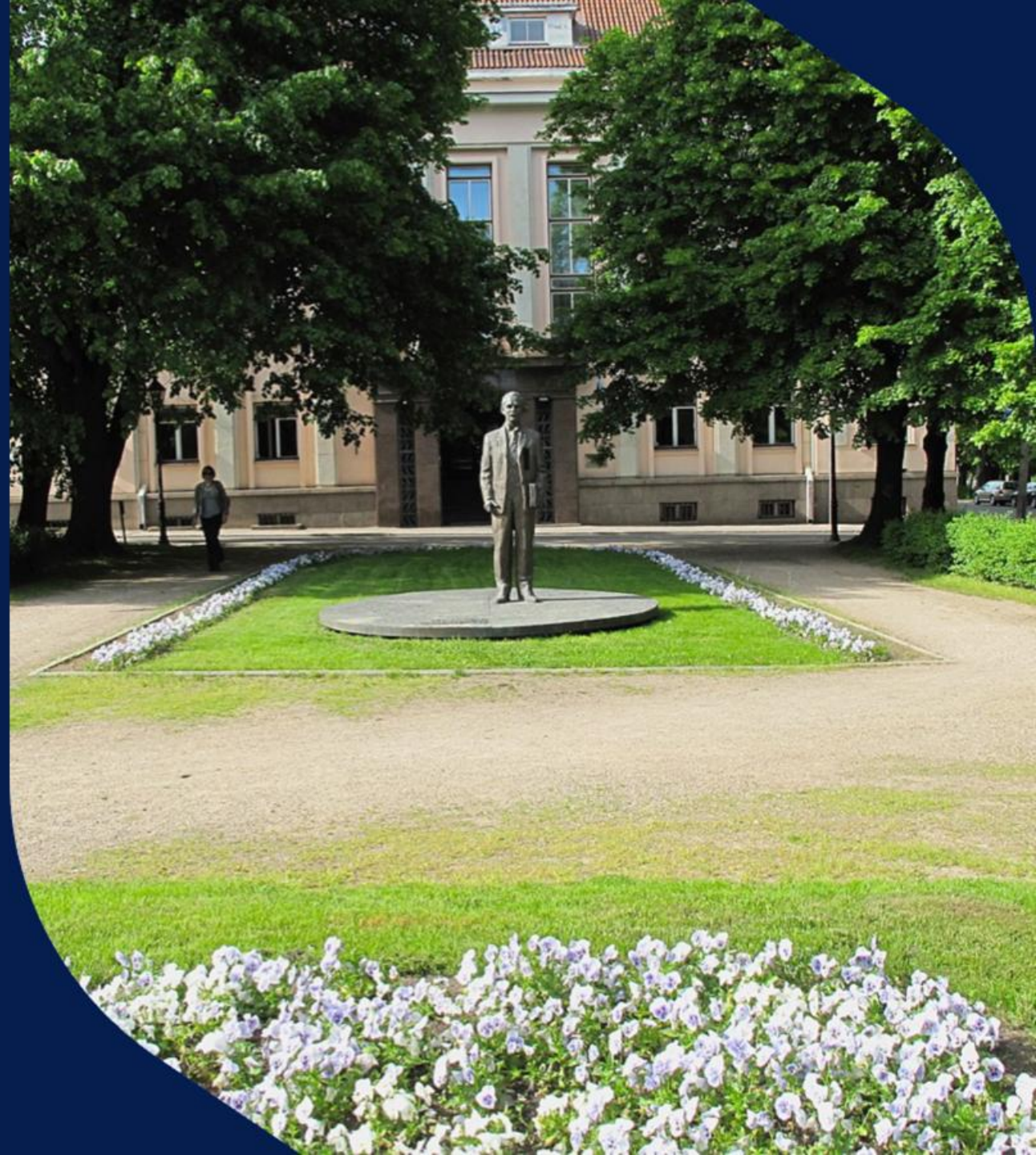

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

HTM 2027 eelarve

Kristina Kallas

Haridus- ja teadusminister

Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala

2027. aasta kulud ja investeeringud

2027. aasta kulude ja investeeringute eelarve

1 257,42 mln €

2026. aasta eelarve 1 205,69 mln €

Võrreldes 2026. aastaga kasvab eelarve

51,73 mln € ehk 4,3%

Piirmääraga eelarve

+47,24 mln € (5,0%)

Piirmäärata eelarve

+4,49 mln € (1,7%)

Osakaal riigieelarves

6,2%

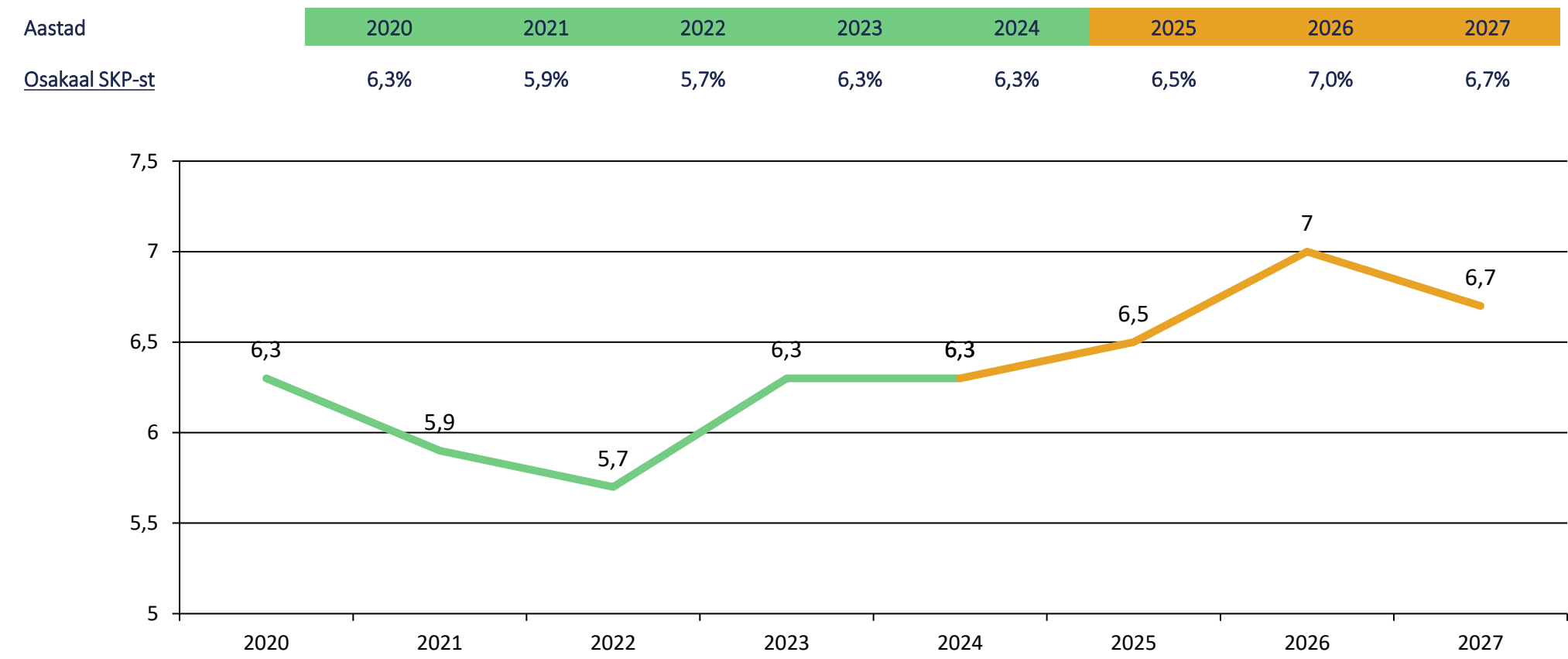
HTM-i kulude eelarve
osakaal riigieelarve
kuludest

3,1%

HTM-i investeeringute
eelarve osakaal
riigieelarve
investeeringutest

Hariduskulude osakaal SKP-st (2020–2027)

Tegelikud andmed (2020-2024) ja prognoos (2025-2027)

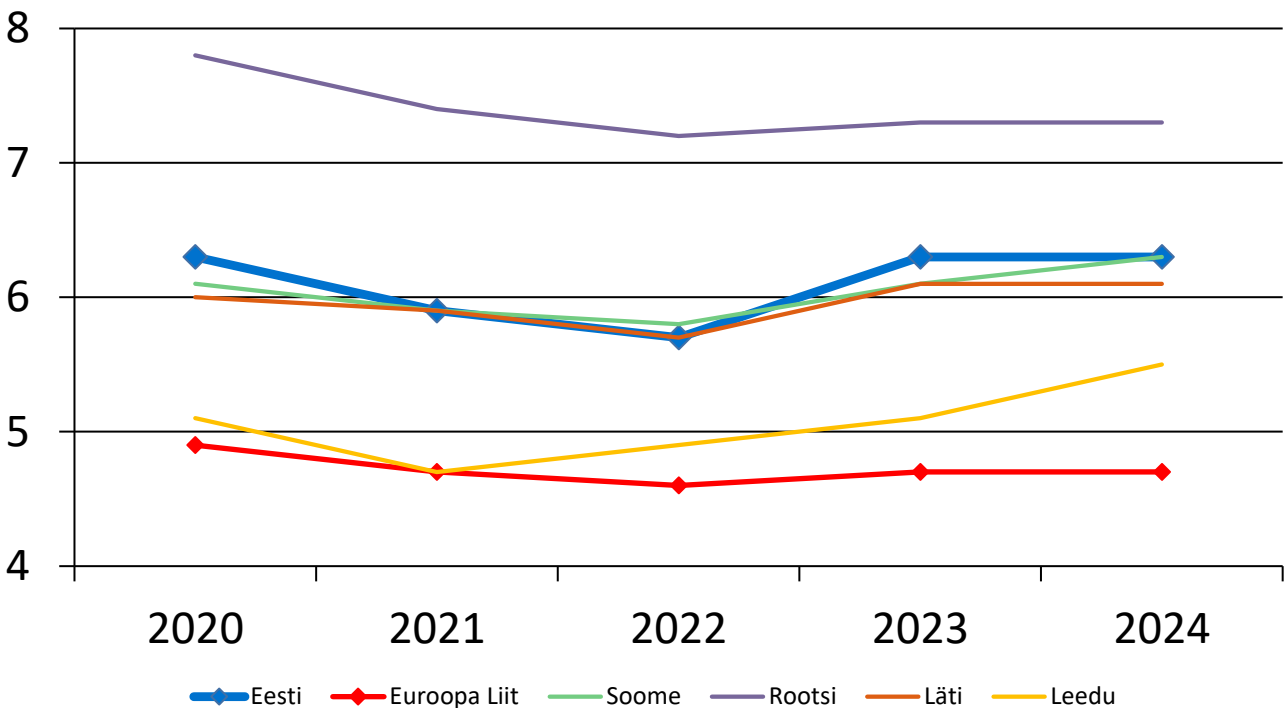

Allikad: Haridussilm; Riigi eelarvestrateegia 2027-2030

Hariduskulud rahvusvahelises võrdluses (2020-2024)

Eesti, lähiriigid ja Euroopa Liidu keskmine

Riik / piirkond	2020	2021	2022	2023	2024
EL keskmine	4,9	4,7	4,6	4,7	4,7
Leedu	5,1	4,7	4,9	5,1	5,5
Läti	6,0	5,9	5,7	6,1	6,1
Eesti	6,3	5,9	5,7	6,3	6,3
Soome	6,1	5,9	5,8	6,1	6,3
Rootsi	7,8	7,4	7,2	7,3	7,3

2024: Eesti 6,3% , Soome 6,3% | ELi keskmine 4,7% | Eesti (ja Soome) näitaja 1,6 protsendipunkti kõrgem

Prioriteedid ja rahastamisotsused 2027-2030

Õpetajate tööjõukulud

+20,69 mln €

Kõrghariduse täiendavad
õppekohad

+13,3 mln €

TI-hüpe Eesti koolides

+3,60 mln €

Keelemudelite treenimine Eesti.AI-s

+0,10 mln €

Teadus- ja arendustegevus (TAI)

452,6 mln € | 0,97% SKP-st

Eelarve maht püsib 2029. aastani 2027. aasta tasemel. 2030. aastal on taseme hoidmiseks vaja lisarahastust kas EL2028+ rahastusperioodist või riigieelarvest.

Mõõdikud – areng ja sihtide korrigeerimine

Mõõdikute edenemine

- **Mõõdukalt positiivne areng.** Paranenud on täiskasvanute osalemine elukestvas õppes, ennastjuhtiva õppija näitajad ja õpetajate kutsekindlus. Stabiliseerunud on haridusest ja õppest kõrvale jäävate noorte osakaal.
- Reformide tulemuslik elluviimine aitab lähiaastatel luua tulemusi järgmistes näitajates: kutse- ja erialaharidusega täiskasvanute osakaal, noorte keskhariduse omandamine, eesti keele oskus põhikooli lõpuks ning õpetajate palga konkurentsivõime.

Sihtide korrigeerimine

Põhimõte

HTM jälgib sihte igal aastal ja korrigeerib neid püsivate trendide alusel. 2024. aasta esmakordse muutuse püsimist hinnatakse 2025. ja 2026. aasta tulemuste põhjal. Üle- või alahinnatud sihid vaadatakse uuesti üle 2027. aasta kevadel.

EESTI KEEL TEISE KEELENA

Põhikooli lõpueksamil B1 saavutanute sihte on alates 2027. aastast korrigeeritud allapoole.

KÕRGHARIDUSEST VÄLJALANGEMINE

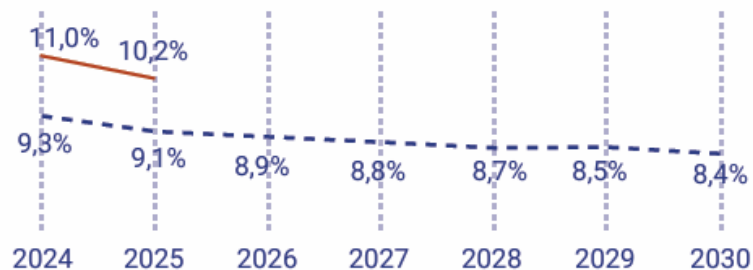
2025. aasta tulemus 8,7%, praegune siht <15%. Siht vajab tõenäoliselt langetamist. Enne 2023. aastat oli näitaja püsivalt üle 15%.

ÕPETAJATE KUTSEKINDLUS

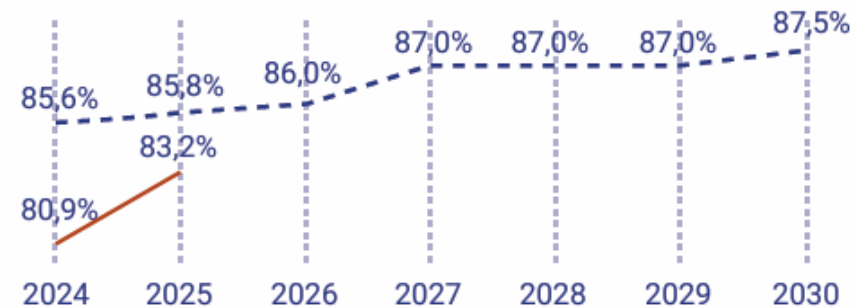
Enne sihi tõstmist jälgitakse, kas viimase kahe aasta 60% tase jääb püsima. 2023. aasta tase oli 56%.

Hariduse ja noorte tulemusvaldkonna mõõdikud

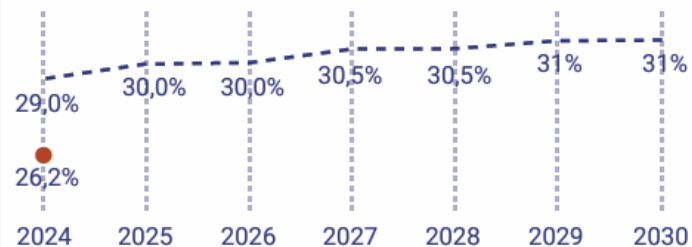
**Madala haridustasemega mitteõppivate
18-24-aastaste osakaal kokku, %**

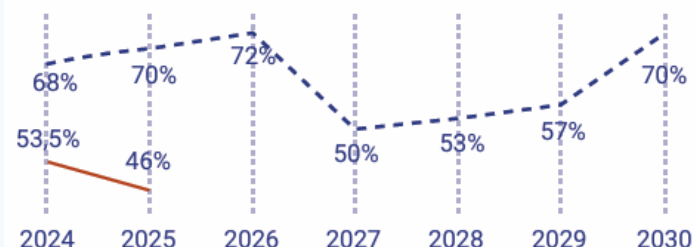
Vähemalt keskharidusega 20–24 a osakaal, %

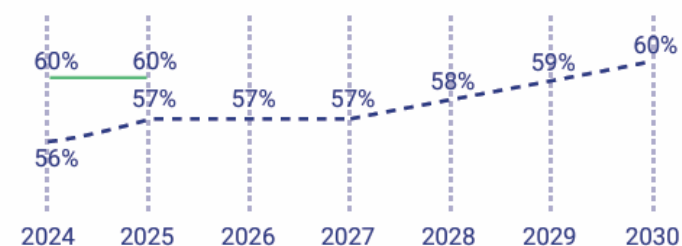
**Aasta pärast lõpetamist nutika spetsialiseerumise
kasvualadel rakendunute osakaal kõigist hõivatutest, %**

**Eesti keele kui teise keele põhikooli lõpueksamil
vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal, %**

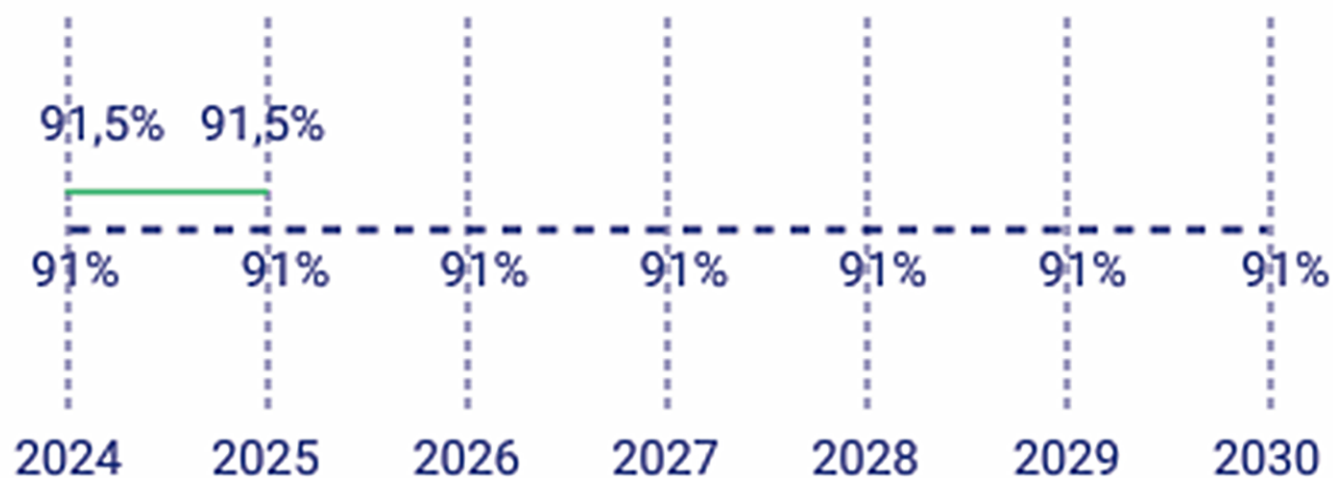

**Õpetaja kutsekindlus: õpetajakoolituse lõpetanute
osakaal, kes on pärast lõpetamist õpetajana töötanud
viiel järjestikusel aastal, %**

Eesti keele tulemusvaldkonna mõõdikud

Eesti keelt kasutavate inimeste osakaal rahvastikust, %

Tegemist on ühtlasi pikaajalise strateegia „Eesti 2035“ mõõdikuga, mille sihttase on >91%. Eesmärk on hoida taset üle 91%.

ÕPETAJAAMETI VÄÄRTUSTAMINE

Õpetajate töötasu, tööjõukulud ja karjäärimudel 2027. aastal

678,3 mln €

498,3 mln KOV üksuste toetusfondis

180 mln HTM-i eelarves

(riigikoolid, erakoolid, eesti keele õpe, IB õpe ja vanglaõpe)

2030 €

Õpetaja töötasu alammäär

Täistööajaga töötamisel 2027. aastal

2497 €

Arvestuslik keskmine palk

3,9% rohkem kui 2026. aastal; 108% riigi keskmisest palgast

23%

Töötasu diferentseerimise osa

Tasustamine vastavalt karjääriastmele, vastutusele ja tööülesannetele

2030–2639 €

Õpetajate karjäärimudel

Alustav õpetaja / õpetaja 2030 €; vanemõpetaja 2233 €; meisterõpetaja 2639 €

EESTIKEELSELE HARIDUSELE ÜLEMINEK

Eestikeelne õpe, õpetajate järelkasv ja õppe kvaliteedi toetamine

- 2026/2027. õppeaastast toimub eestikeelne õpe kõigis 1.–6. klassides ning lasteaedades.
- Jätkub metoodiliste juhendmaterjalide loomine.
- Käivitub reformi seiresüsteem, et hinnata ülemineku edenemist ja õppekvaliteedi tulemusi.

2027. a tegevuste eelarve 69,1 mln € | sh suurimad:

23,5 mln €

Ida-Virumaa haridustöötajate palgalisa

Nõuetekohase eesti keele oskusega õpetajad, juhid ja tugispetsialistid lasteaedades, üld- ja kutsekoolides.

8,7 mln €

Õpetajakoolituse ja tugispetsialistide õppekohad

Õppekohtade arvu suurendamine ülikoolides õpetajakoolituse, kasvatusteaduste ja tugispetsialistide õppekavadel.

7,9 mln €

Sihtstipendiumid

Õpetajakoolituse või tugispetsialistide koolituse õppekavadel õppivatele üliõpilastele.

8,3 mln €

Täiendava eesti keele õppe toetused

Õpilaspõhised keeleõppetoetused täiendava eesti keele õppe korraldamiseks.

KUTSEHARIDUS

Õppekohtade tagamine, kutsehariduse ja õppimiskohustuse reform ning õppijate toetamine

- Jätkame kutsehariduse reformiga, et muuta kutsekeskharidus ehk rakenduslik keskharidus võrdväärseks ja atraktiivseks alternatiiviks gümnaasiumile, mis võimaldab jätkata õpinguid kõrghariduses ja leida edukalt rakendust ka tööturul.
- Eesmärk - kutseharidusõpe on muutunud paindlikumaks ja põhikooli järgseid õpivalikuid on rohkem. 2026/2027. õa on õppijatele avatud 32 uut 4-aastast rakendusliku keskhariduse õppekava. Uued 4-aastased õppekavad on laiapõhjalised, valdkondlikud ja võimaldavad mitmeid spetsialiseerumise valikuid.

118,5 mln €

Kutseõppe ja ettevalmistava õppe korraldamine

Hõlmab õppe korraldamist: tööjõu- ja majandamiskulu ning õppijate toetusi.

24 500

Kutseõppes planeeritud koolikohta

Lisaks kavandatud 537 ettevalmistava õppe kohta. Õppetoetust on arvestatud 8 570 ning koolitoidu toetust 13 890 õpilasele.

20+1 kooli

Koolituskohad on planeeritud 20 riigi kutseõppeasutuses ja ühes KOV kutseõppeasutuses.

KÕRGHARIDUS

Õppekohtade tagamine, üliõpilaste ja noorteadlaste toetamine

Kõrghariduse esimesel astmel tuleb aastatel 2027–2030 luua võrreldes 2024. aastaga täiendavalt üle 11 000 õppekoha, et tulla toime kõrgkoolikka jõudvate suurte aastakäikudega ning suurendada vastuvõttu valdkondades, kus Eesti tööturg vajab enim spetsialiste.

Olulisemad arvud

331,95 mln €

Kõrghariduse korraldamine sh:

300,68 mln €

Tegevus- ja sihttoetused kõrgkoolidele

Kavandatud 6 avalik-õiguslikule ülikoolile ja 5 rakenduskõrgkoolile.

350

Nooremteaduri ametikohta

Tööjõukuludeks on kõrghariduse eelarvest kavandatud 14,18 mln eurot.

14,56 mln €

Üliõpilaste sotsiaaltoetused

Sellest vajaduspõhisteks toetusteks 14,2 mln eurot.

OSKUSED JA TÖÖTURG

Kvalifikatsiooni tõstmine, õppe lõpetamine ja tööturul rakendumine

- Fookus on kvalifikatsiooni tõstmisel, õppe lõpetamisel ja tööturul rakendumisel. Täiskasvanuhariduse, piirkondliku oskuste arendamise ning tööjõuvajaduse seire tegevused toetavad inimeste oskuste vastavust tööturu vajadustele.
- Riigikogu menetluses uus kutse- ja oskuseadus seob senisest tihedamalt hariduse, tööturu vajadused ja oskuste prognoosimise, et Eesti oskuste süsteem vastaks paremini muutuva töömaailma ootustele.

Olulisemad arvud

25,5 mln €

Täiskasvanuhariduse tegevused

Toetavad täiendus- ja ümberõpet ning haridustee jätkamist.

8,5 mln €

Ida-Virumaa tööealiste elanike oskuste arendamine

Tegevusi toetatakse Õiglase Ülemineku Fondist.

3,10 mln €

Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteem OSKA

Rahastatakse OSKA uuringute läbiviimist ning tervikliku oskuste ja kutsete süsteemi OskUS loomist.

NOORTEGA SEOTUD TEGEVUSED

Osalus, huvihariduse kättesaadavus ja riskiennetus

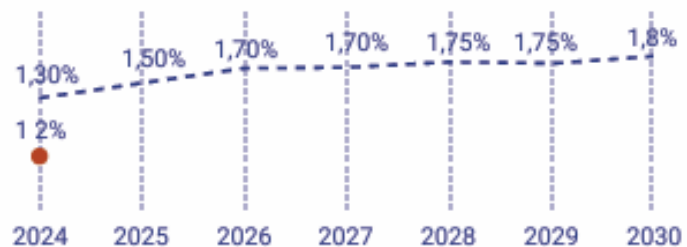
Tegevused toetavad noorte mitmekesiseid osalusvõimalusi, huvihariduse ja -tegevuse kättesaadavust ning tööeluks valmisolekut. Eraldi tähelepanu on riskirühmade tugiteenustel ja NEET-noorte toetamisel.

Olulisemad arvud

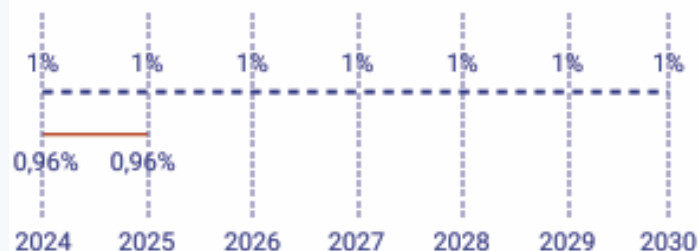
10,21 mln €	Noortevaldkonna tegevused
2,49 mln €	Huvihariduse ja -tegevuse mitmekesistamine ning kättesaadavus Lisaks kohaliku omavalitsuse toetusfondis 9,23 mln eurot.
1,25 mln €	Noorte püsi- ja projektlaagrite toetamine Toetus aitab pakkuda noortele arendavaid ja turvalisi laagritegevusi.
0,32 mln €	Noorte osalusprogramm Rahastus suunatakse noorte osalust toetavatele vabaühendustele.
4,48 mln €	Tööeluks valmisolek ja riskirühmade tugiteenused Eelarve kasvab 16%, et tugevdada noorte töövalmidust ja ennetada kõrvalejäämist.
0,44 mln €	Noortemalevad, mobiilne noorsootöö ja NEET-noorte tugi Tugevdatakse praktilisi töövõimalusi ning tuge vajavate noorteni jõudmist.

Teadus- ja arendustegevuse ning ettevõtluse tulemusvaldkonna mõõdikud

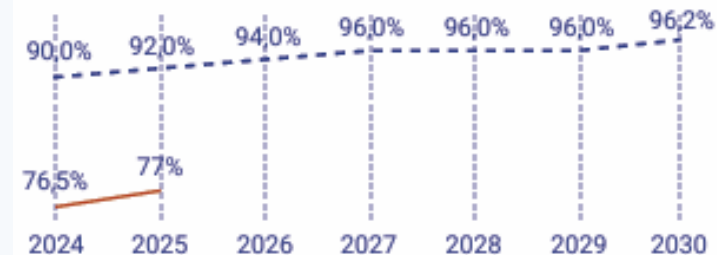
Erasektori TA kulutuste tase SKP-st, %

Riigieelarves kavandatud TA rahastamine osakaaluna SKP-st, %

Nominaalne tööjõutootlikkus EL-27 keskmisest, %

TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSED

Ülikoolides, teadus- ja arendusasutustes ning evalveeritud rakenduskõrgkoolides tehtava teadus- ja arendustegevuse ning teadussüsteemi toetamine.

- Jätkatakse riigi teadus- ja arendusasutuste tegevustoetustega. Valmistatakse ette terviklikku plokkrahastust, et vähendada rahastuse killustatust ja suurendada paindlikkust. Jätkatakse tegevus- ja uurimistoetuste, teaduse tippkeskuste, teadustaristu ning teaduseetika ja -julgeoleku võimekuse rahastamist.
- Kindlustatakse noorteadlaste järelkasv ja teadlaskarjääri areng. Jätkatakse doktorantide palkamist nooremteaduritena ning riigi rahastatud uute doktoriõppekohtade arv on suurendatud 350 kohani aastas.

Olulisemad arvud

Teadus- ja arendustegevuse ning ettevõtluse tulemusvaldkonna eelarve on **452,6 mln €**. Haridus- ja teadusministeeriumi eelarve sellest on **258,8 mln €**.

59,3 mln €

Riiklikud uurimistoetused

54,2 mln €

TA-asutuste tegevustoetused

30,9 mln €

Nooremteadurite palgatoetused

10,0 mln €

Teaduse tippkeskused

6,7 mln €

Kaitsevaldkonna TA võimestamise meede

6,4 mln €

Riikliku tähtsusega teadustaristu objektid

6,2 mln €

Väliskoostöö tegevused

1,8 mln €

Rakenduskõrgkoolide TA võimekuse toetus

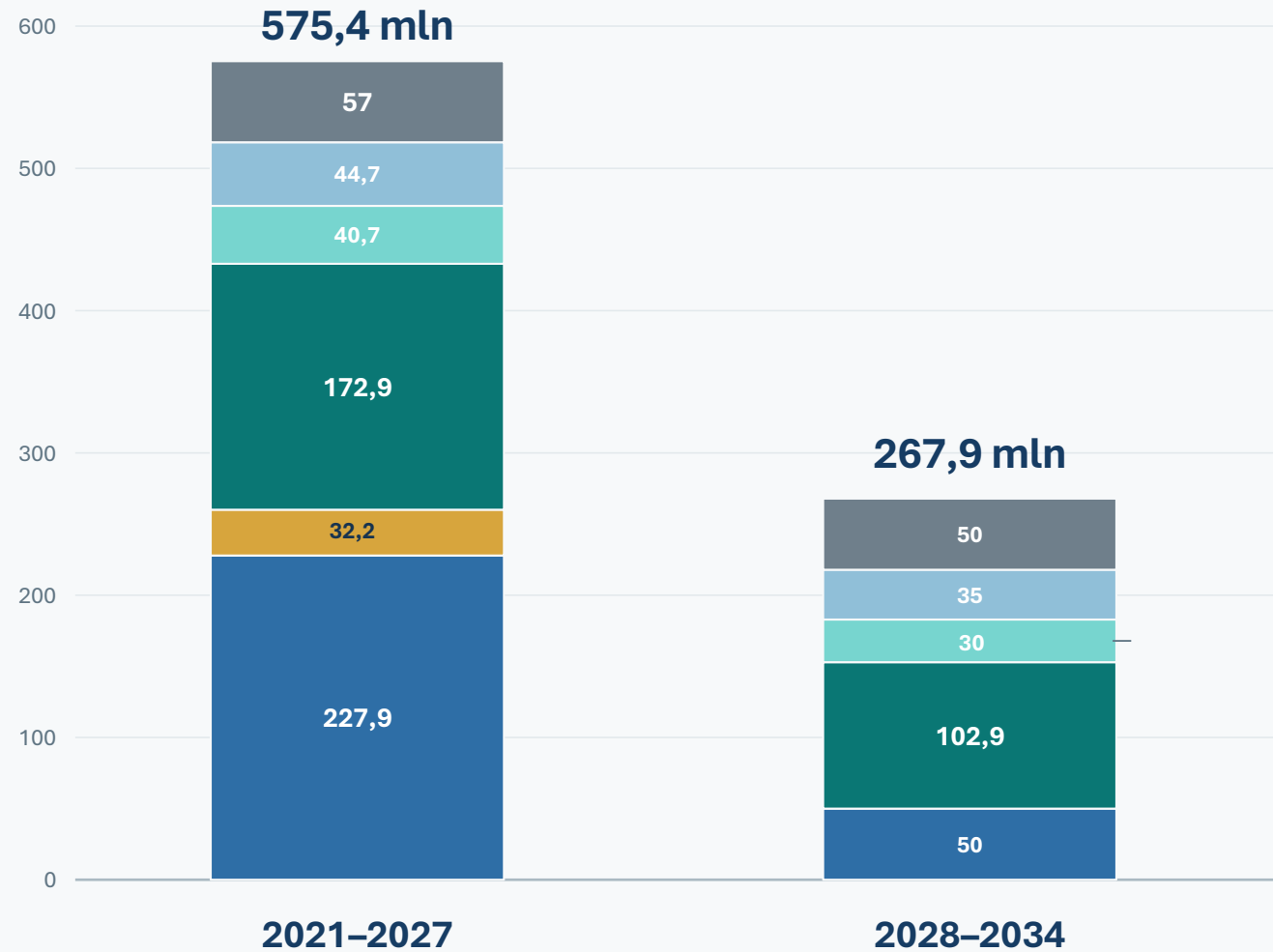

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Struktuurifondide vahendid: perioodide võrdlus ning 2028+ perioodi tegevussuunad

HTM valdkondade rahastamise võrdlus periooditi

ELi rahastus, mln eurot

2028 + perioodi tegevussuunad

1. Teadus- ja arendustegevus: probleemipõhised rakendusuuringud	50 mln
2. Tööturu vajadustele vastavad teadmised ja oskused	102,9 mln
• Strateegiliste ja suure tööjõuvajadusega valdkondade kõrghariduse arendamine• Kutsehariduse üleriigiliste kompetentsikeskuste väljaarendamine• Oskuste seire- ja teenussüsteemi edasiarendamine ning täiskasvanute mitteformaalse õppe tõhustamine• Keelelise ligipääsetavuse parandamine tehisintellekti ja keeletehnoloogia toel	
3. Haridusteel püsimine ja õppija toetamine	30 mln
• Rajaleidja baasilt tervikliku õppijat toetava tugisüsteemi arendamine• Noorsootöö rolli tugevdamine õppimiskohustuse täitmisel ja NEET-riski ennetamisel	
4. Hariduse kvaliteet ja õpetajate järelkasv	35 mln
• Raskustes koolide sihitud toetamine õppe kvaliteedi erinevuste vähendamiseks• Kvalifitseeritud õpetajate järelkasv ja kutsekindlus	
5. Keskhariduse ja põhikoolijärgse koolivõrgu reform	50 mln

Teadus- ja arendustegevus ning teadmised ja oskused

Probleemipõhised rakendusüringud

50 mln

Teadustulemused jõuavad ettevõtete ja avaliku sektori praktiliste lahendusteni.

- **Konkreetsetest vajadustest lähtuvad probleemipõhised rakendusüringud**
 - ✓ loovad kasutusele võetavaid prototüüpe, tehnoloogiaid ja teenuseid
 - ✓ tugevdavad ülikoolide ja TA-asutuste rakendusüringute võimekust.

Tööturu vajadustele vastavad teadmised ja oskused

102,9 mln

Õppepakkumine ja oskuste arendamine seotakse paremini tööturu vajadustega.

- **Strateegiliste ja suure tööjõuvajadusega valdkondade kõrghariduse arendamine**, sh temaatilised programmid (nt tervis ja meditsiin, tehnika, tootmine ja ehitus, põllumajandus), õppekavade arendamine (sh 5. tase) jne
- **Kutsehariduse üleriigiliste kompetentsikeskuste väljaarendamine**, sh võrgu korrastamine, laborite, töökodade ja õppekavahendite kaasajastamine.
- **Oskuste seire- ja teenussüsteemi edasiarendamine ning täiskasvanute mitteformaalse õppe tõhustamine**
- **Keelelise ligipääsetavuse parandamine tehisintellekti ja keeletehnoloogia toel**

Õppija toetamine, hariduse kvaliteet ja koolivõrk

Haridusteel püsimine ja õppija toetamine

30 mln

- Rajaleidja baasilt tervikliku õppijat toetava tugisüsteemi arendamine:
 - ✓ laienemine kutsekoolidele
 - ✓ arenduspartner koolidele ja õpetajatele
 - ✓ tugi andekuse märkamisel ja arendamisel
- Noorsootöö rolli tugevdamine õppimiskohustuse täitmisel ja NEET-riski ennetamisel

Hariduse kvaliteet ja õpetajate järelkasv

35 mln

- Raskustes koolide sihitud toetamine õppe kvaliteedi erinevuste vähendamiseks, sh eestikeelsele õppele ülemineku tulemuste hoidmiseks
- Õpetajate järelkasvu ja ametis püsimise tugevdamine
- Professionaalsete oskuste ajakohastamine

Keskhariduse ja põhikoolijärgse koolivõrgu reform

50 mln

- Ühtse põhikoolijärgse koolivõrgu kujundamine
- Üld- ja kutsekeskharidust ühendavad hariduskeskused
- Ajakohased õppe- ja ühisruumid ning vajaduspõhised õpilaskodud

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Aitäh tähelepanu eest!